Lietas arhīva Nr. K77-1498-23/79
ECLI:LV:RPT:2023:0106.11087075722.1.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2023. gada 6. janvārī

Rīgas pilsētas tiesa:
tiesnese G.Čepule,
piedaloties prokuroram K.Krūmiņam,
aizstāvim I.Puķītim,
atklātā tiesas sēdē iztiesāja krimināllietu, kurā /pers. A/, personas kods /personas kods/, apsūdzēts noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kāds paredzēts Krimināllikuma 180. panta pirmajā daļā.

Aprakstošā daļa

Pārbaudījusi un novērtējusi visus krimināllietā esošos pierādījumus, tiesa konstatēja, ka /pers. A/ izdarīja zādzību nelielā apmērā turpmāk norādītajos apstākļos.

2022. gada 11. oktobrī plkst. 16.16 /pers. A/, atrodoties /adrese/, mantkārīgu motīvu vadīts un uzskatot, ka viņa darbības neviens nenovēro, ar savu labo roku atvēra uz /pers. C/ muguras esošo un viņai piederošo mugursomu, no tās izvilka vienu iepakojumu matu krāsas "Loreal Preference vivids" 8,25 euro vērtībā un vienu iepakojumu "Syoss sprejs keratin" 5,85 euro vērtībā. Pēc tam /pers. A/ aizturēja Valsts policijas darbinieki.

Ar savām darbībām /pers. A/ nolaupīja /pers. C/ piederošu kustamu mantu 14,10 euro vērtībā, tas ir nelielā apmērā.

Tādējādi /pers. A/ izdarīja Krimināllikuma 180. panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu.

Motīvu daļa

Apsūdzētais /pers. A/ 2023. gada 6. janvāra tiesas sēdē apstiprināja, ka viņam ir saprotama apsūdzība un atzina savu vainu viņam izvirzītajā apsūdzībā, uzturēja lūgumu par pierādījumu pārbaudes neveikšanu tiesas izmeklēšanā, apliecināja, ka viņam ir saprotama šīs kārtības būtība, procesuālā kārtība un sekas. Cietusī /pers. C/ nolaupītās mantas ir atguvusi un kompensāciju neprasa.

Tiesa lietas materiālu pārbaudes rezultātā un uzklausījusi procesa dalībniekus, ir pārliecinājusies, ka nav šaubu par /pers. A/ vainu inkriminētajās noziedzīgā nodarījumā pēc Krimināllikuma 180. panta pirmās daļas, ir konstatēti visi Kriminālprocesa likuma 499. panta pirmajā daļā paredzētie priekšnoteikumi pierādījumu pārbaudes neizdarīšanai, pamatojoties uz to pieņēma lēmumu neveikt pierādījumu pārbaudi tiesas izmeklēšana, izņemot personu raksturojošo materiālu. Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 527. panta trešo daļu pierādījumu analīze un uzskaitījums spriedumā nav nepieciešams.

Tiesa saskaņā ar Krimināllikuma 35. un 46. pantu, nosakot soda veidu ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, vainīgā personību, soda mērķi, bet nosakot soda mēru - atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

Saskaņā ar Krimināllikuma 7. panta trešo daļu apsūdzētā izdarītais noziedzīgs nodarījums klasificējams kā mazāk smags noziegums, kurš ir vērsts pret īpašumu, un apdraud mantas īpašnieka valdījuma un lietojuma tiesības, un tiesības brīvi rīkoties ar mantu. Ar šāda veida noziedzīgo nodarījumu nav nodarīts mantiskais zaudējums, cietusī nav pieteikusi kaitējuma kompensāciju, jo preces viņa saņēmusi no policijas.

Noskaidroti raksturojošie dati par /pers. A/ – bez izglītības, precējies, pēc vārdiem apgādājami trīs nepilngadīgi bērni, apgalvo, ka veselības stāvoklis apmierinošs, pēc personu pārlūka ziņām deklarētā dzīves vietas adrese /adrese/, nav ziņu par nodarbinātību, pēc vārdiem strādājis /adrese/ 4 mēnešus, sodīts administratīvā kārtā, vairakkārt sodīts (pēc Krimināllikuma 180. panta, 175. panta, 176. panta. 185. panta, 231. panta, 231. panta), pēdējo reizi ar Zemgales rajona tiesas 16.09.2022. spriedumu pēc Krimināllikuma 180.panta pirmās daļas ar īslaicīgu brīvības atņemšanu 1 mēnesi 20 dienām, ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 01.03.2022. spriedumu pēc Krimināllikuma 180.panta pirmās daļas un 175.panta pirmās daļas, ievērojot Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 17.05.2022 spriedumu, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 4 mēnešiem.

Lietā ir vēlējies noslēgt vienošanos ar prokuroru par vainas atzīšanu un sodu, pēc attiecīga protokola sagatavošanas no tās atteicies. Tiesas sēdē pieprasīja obligātu cietušās klātbūtni, centās iegūt viņas piekrišanu izlīgumam, pret ko viņa kategoriski iebilda.

Tādejādi tiesai izskatāmā lieta ir pabeidzama ar notiesājošu spriedumu.

Krimināllikuma 180. panta pirmās daļas sankcija nosaka sodu brīvības atņemšanu uz laiku līdz vienam gadam vai ar īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai ar probācijas uzraudzību, vai ar sabiedrisko darbu, vai ar naudas sodu.

Tiesas ieskatā, apsūdzētajam /pers. A/ par izdarīto noziedzīgu nodarījumu ir piemērojams pamatsods - īslaicīga brīvības atņemšana. Pastāvot minēto apstākļu kopumam, tiesa secina, ka apsūdzētā /pers. A/ cilvēktiesību ierobežošana brīvības atņemšanas veidā atbilst Kriminālprocesa likuma mērķim un Kriminālprocesa likuma 12. pantā definētajam cilvēktiesību garantēšanas principam, kā arī ir samērīga ar nodarīto kaitējumu un ar noziedzīga nodarījuma smagumu. Kriminālsoda noteikšanā tiesai jāievēro vispārējie tiesību principi, tajā skaitā humānisma princips. Soda mērķis nav tikai sodīt, bet arī panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas, tātad sodam jābūt tādam, kas sekmē indivīda vēlēšanos laboties un stāties uz likumpaklausības ceļa.

Kā redzams, tad /pers. A/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu vērstu pret personas īpašuma tiesībām, nav izdarījis secinājumus arī pēc iepriekšējām sodāmībām, neciena sabiedrības intereses, nav ziņu, ka pats mērķtiecīgi izmantotu kādus rehabilitācijas pasākumus pat savā labā, pastāv būtiskas šaubas, vai būs sagaidāms ar brīvu gribu saistāma soda izpilde un attiecīgi, vai būs sasniedzami soda mērķi. Izdarījis visai savas noziedzīgās bezjēdzīgās darbības cietušai tieši no mugursomas viņas klātbūtnē, tādejādi izrādot īpašu nekaunību un necieņu pret sabiedriskās kopdzīves elementārām normām, kas kopā ar sodāmību vēsturi liecina, ka zādzības persona uzskata par dzīves normu un tās kļuvušas par pastāvīgu nodarbošanos. Tiesas ieskatā, sods par izdarīto apsūdzētajam nosakāms tikai brīvības atņemšanas veidā (īslaicīgas brīvības atņemšanas sods), jo tikai piespiedu kārtā ir iespējams sasniegt soda mērķus atzīstot, ka tikai šāds soda veids sasniegs Krimināllikuma 35. panta otrajā daļā paredzēto soda mērķi. Citu soda veidu izpilde var būt ievērojami problemātiska, to izpildē ir viegli radīt izpildes novilcinājuma apstākļus un tie nedos vajadzīgo rezultātu. Kopš 13.10.2022. atrodas ieslodzījuma vietā, nav ticamas informācijas par nodarbinātību un vērā ņemamiem pastāvīgiem legāliem ienākumiem, lai likumā noteiktā laikā būtu iespēja prasīt no viņa naudas soda izpildi noteiktā laikā un pat minimālā apmērā. Naudas sods šai gadījumā nesasniegs soda mērķus. Nosacīta īslaicīga brīvības atņemšanas soda

izpilde nebūtu adekvāta ne pēc likuma, ne arī pēc būtības. Pilna termiņa brīvības atņemšana jau būtu pārāk bargs soda veids un pārsniegtu nodarītā kaitējuma un nodarījuma raksturojumam adekvātu sodu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 47. panta otro daļu tiesa ņem vērā apstākļus, kuri likumā ir paredzēti, tiesa atzīst par apsūdzētā atbildību mīkstinošu apstākli attiecībā uz apsūdzēto - vaļsirdīgu atzīšanos noziedzīga nodarījuma izdarīšanā un izdarītā nožēlošanu, kas ir fiksēta lietā. Cietusī kaitējuma kompensāciju par zādzību nav uzturējusi, jo paguva atgūt nozagtās preces nebojātas. Tiesa neatzīst par atbildību mīkstinošiem apstākļiem aizstāvības norādīto, ka apsūdzētais cietušai mantas ir atdevis, jo to ir izdarījuši policijas darbinieki (lietas 43.lapa), kā arī to, ka prettiesiski iegūtās mantas nav izrādījušās derīgas priekš paša /pers. A/, jo katrai mantai ir sava vērtība, kas lietā ir maksimāli noskaidrota. Viņš ir vēlējies prettiesiski izņemt un izņēmis no īpašnieces valdījuma mantas, kas vismaz viņai ir bijušas vajadzīgas un derīgas. Neatkarīgi no tā, kāds kosmētiskais līdzeklis ir patiesībā izrādījies flakonos, viņš ir cerējis uz citu vērtīgu, pašam vai kādam citam mērķim noderīgām mantām (netiešs nodoms attiecībā pret iegūtās mantas reālo vērtību vai saturu nav pretrunā ar noziedzīga nodarījuma sastāva elementu kopumu).

Pierādījumu pārbaudes neizdarīšana iztiesāšanā ir procesuāla darbība, kas ir pieļaujama pie apstākļiem, kad apsūdzētais atzīst savu vainu. Apsūdzētie, piekrītot lietas iztiesāšanai bez pierādījumu pārbaudes, izmanto savas tiesības uz vienkāršotāku procesu, kas pēc tiesu prakses principiem, nav atzīstams par patstāvīgu viņu atbildību mīkstinošu apstākli, bet tiesa ņem vērā pie soda mēra noteikšanas, lai gan konkrētajā gadījumā vēl vairāk – tiesības uz vienošanos /pers. A/ nav vēlējies izmantot. Izlīgums, kas dotu iespēju apsūdzētajam izvairīties no atbildības vispār, nav cietušas pienākums.

Saskaņā ar Krimināllikuma 48. panta pirmās daļas 1. punktu par /pers. A/ atbildību pastiprinošu apstākli kriminālprocesā atzīstams tas, ka noziedzīgais nodarījums veido noziedzīgo nodarījumu recidīvu.

Tiesas ieskatā, atbildību pastiprinoša apstākļa esamība jau pati par sevi liedz iespēju tiesai noteikt panta sankcijā paredzēto minimālo sodu, tādējādi soda mēram jābūt bargākam (skat. Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta 2006. gada 8. februāra lēmumā lietā Nr.SKK 01-74/06). Turklāt atbildību pastiprinoša apstākļa esamība un agrākā sodāmība izslēdz Krimināllikuma 49. panta piemērošanu apsūdzētajiem. Tādejādi īslaicīgas brīvības atņemšanas sods /pers. A/ piemērojams tuvinot maksimālai soda veida robežai.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52. pantu soda laikā ieskaitāms aizturēšanas laiks šajā procesā no 11.10.2022. plkst.16.21 līdz 13.10.2022. plkst.15.00, kas ir 2 (divas) dienas, kā arī apcietinājumā pavadītais laiks no 2023. gada 6. janvāra līdz sprieduma spēkā stāšanās brīdim.

Soda izpildes nodrošināšanai /pers. A/ līdz sprieduma spēkā stāšanās brīdim noteikt drošības līdzekli – apcietinājumu.

No procesuālo izdevumu par aizstāvja darba atlīdzību pirmstiesas procesā un tiesas sēdē piedziņas /pers. A/ atbrīvot, jo viņš atrodas apcietinājumā. Atrašanās apcietinājumā nav iemesls atbrīvošanai, jo arī tur vai pēc īslaicīgas brīvības atņemšanas soda izciešanas darbspējīga vesela persona var strādāt un gūt ienākumus. Tomēr tiesa atzīst, ka ir pamats, piemērojot Kriminālprocesa likuma 20. panta ceturto daļu un 83. panta piekto daļu, atbrīvot apsūdzēto /pers. A/ no samaksas par aizstāvja sniegto juridisko palīdzību pirmstiesas procesā un tiesas procesā, un aizstāvja darba samaksu 270,00 EUR apmērā segt no valsts līdzekļiem, kā arī par paredzamo rēķinu par angļu valodas tulka pakalpojumu tiesas sēdēs.

Jautājums par lietiskajiem pierādījumiem izlemjams saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 240. pantu - vienu CD-R disku ar ierakstiem no videonovērošanas kā elektronisko dokumentu atstāt glabāt pie krimināllietas materiāliem.

Rezolutīvā daļa

Ņemot vērā noskaidroto, saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 520. pantu, tiesa

n o s p r i e d a

Atzīt /pers. A/ par vainīgu Krimināllikuma 180. panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sodīt ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 3 (trīs) mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52. pantu soda laikā ieskaitīt aizturēšanas laiku šajā procesā no 11.10.2022. plkst.16.21 līdz 13.10.2022. plkst.15.00, kas ir 2 (divas) dienas, kā arī apcietinājumā pavadīto laiku no 2023. gada 6. janvāra līdz sprieduma spēkā stāšanās brīdim.

Soda izpildes nodrošināšanai /pers. A/ līdz sprieduma spēkā stāšanās brīdim noteikt drošības līdzekli – apcietinājumu.

/pers. A/ atbrīvot no procesuālo izdevumu piedziņas par labu valstij par aizstāvības realizācijai uzaicinātā aizstāvja darbu pirmstiesas procesā un tiesas sēdē (kopā 270,00 EUR) apmērā.

Lietisko pierādījumu (pēc sprieduma spēkā stāšanās) CD-R disku kā elektronisko dokumentu saglabāt lietas materiālos.

Saīsinātais spriedums nav pārsūdzams un stājas spēkā, kad izbeidzies 10 dienu termiņš un procesa dalībnieki tajā nav izmantojuši savas tiesības iesniegt rakstisku lūgumu par pilna sprieduma sagatavošanu.

Pilnu spriedumu var pārsūdzēt vai noprotestēt 10 dienu laikā no tā pieejamības dienas apelācijas kārtībā Rīgas apgabaltiesai, iesniedzot sūdzību vai protestu Rīgas pilsētas tiesā.

Pilns spriedums sagatavots un pieejams 2023. gada 3. februārī.

Tiesnese G.Čepule